

Dogovora ni na vidiku

Neslaganje oko ograničenja cene gasa ugrožava plan EU za energetske krize, koja teško uspeva da dođe i do dogovora o gornjoj ceni turske nafte.

Cene energije izazivaju inflaciju u EU, uz najteži udarac energetske sirotinji

Reforma Ugovora o energetske povelji pretrpela neuspeh u EU

SADRŽAJ

Cene energije izazivaju inflaciju u EU, uz najteži udarac energetske sirotinji	OVDE
ACER nalazi napredak u kratkoročnoj integraciji tržišta električne energije, ali likvidnost tržišta skromna	OVDE
Reforma Ugovora o energetske povelji pretrpela neuspeh u EU	OVDE
Britanski regulator ima za cilj da zaštiti kupce i ojača dobavljače	OVDE
Nemačka planira porez od 33% na kompanije za gas, uglj i naftu	OVDE
EU dogovorila isključenje ruskog gasa iz zajedničke kupovine	OVDE
EU nije uspjela da se dogovori o granicama cena gasa	OVDE
Neslaganje oko ograničenja cene gasa ugrožava plan EU za energetske krizu	OVDE
Teško do dogovora o gornjoj ceni ruske nafte	OVDE
Nemačka ne blokira energetske rešenje EU, ali je 'skeptična', kaže ministar	OVDE
Komisija postavlja pitanje za punjenje skladišta gasa 2023. godine	OVDE
Može li Turska postati gasno čvorište za Evropu?	OVDE
Rusija izrađuje uredbu o zabrani prodaje nafte sledbenicima odluke o ograničenju cena	OVDE
Bugarski ministar: Nema smisla trenutno zatvarati naše TE na uglj.....	OVDE
Poljska traži posebne carine za zemlje koje uvoze rusku naftu preko Družbe	OVDE
TABELA: Udeo uglja u proizvodnji električne energije i politika u vezi sa ugljem	OVDE
IENE- Evropa: Prosečna cena električne energije na spot tržištu u oktobru 2022.	OVDE
Prosečne kliring cene električne eneregije u JIE u oktobru 2022.	OVDE

Cene energije izazivaju inflaciju u EU, uz najteži udarac energetske sirotinji

LONDON - Više cene energije podižu cene struje i gasa i troškove života za domaćinstva širom EU, što je primoralo vlade da smanje poreze i pruže finansijsku podršku u iznosu od nekoliko milijardi evra, piše briselski portal *Politico*.

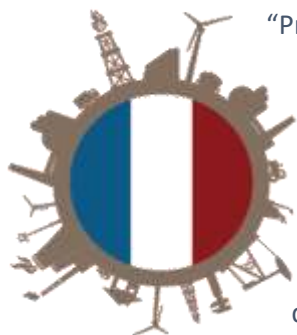
Kao odgovor, francuska vlada je usvojila ograničenja cena i mere podrške za koje se predviđa da će koštati preko 71 milijardu evra, što je ekvivalentno 2,9 % francuskog BDP-a, prema konsultantskoj kući sa sedištem u Britaniji.

U nizu izveštaja koje je ovog meseca objavio *Cambridge Econometrics* utvrđeno je da domaćinstva u zemljama EU troše mnogo više na energiju nego 2020. godine i da vlade troše milijarde evra da pomognu potrošačima da plate račune i smanje poreze.

Francuska: Za trećinu veći računi

U Francuskoj, na primer, najsiromašnija domaćinstva sada troše otprilike jednu trećinu više na energiju nego 2020. godine. Između avgusta 2020. i avgusta 2022. cene energije u domaćinstvima porasle su za 37 posto, dok je ukupna inflacija porasla za 9,2 posto.

“Procenjujemo da povećanje cena energije za domaćinstva pogoršava stanje prosečnog francuskog domaćinstva za 410

evra u 2022. u odnosu na 2020. godinu, uglavnom zbog viših cena gasa”, navodi se u izveštaju.

Italija: Upola veći račun za energiju

U Italiji su samo fosilna goriva bila odgovorna za otprilike 30 posto godišnje stope inflacije u zemlji tokom proleća 2022, prema Cambridge Econometrics.

Za razliku od drugih evropskih zemalja, maloprodajne cene električne energije nadmašile su ostale cene energije u Italiji i bile su u julu ove godine 112 posto više u nego u avgustu 2020., navodi se u

izveštaju. U istom periodu maloprodajne cene benzina porasle su za 14 posto, dizela za 22 posto, a prirodnog gasa za 42 posto.

„Domaćinstva sa niskim prihodima su više pogođena povećanjem cena energije: procenjujemo da domaćinstva u segmentu (20%) s najnižim primanjima sada troše oko 50 posto više na energiju nego 2020.”, navodi se u izveštaju.

Španija: 70% veći račun energetske sirotinje

U Španiji domaćinstva sa niskim primanjima sada troše 70% više na energiju nego 2020, prema Cambridge Econometrics. Napominje da je španska vlada u velikoj meri intervenisala na energetske tržištima smanjenjem poreza, uvođenjem gotovinskih transfera za domaćinstva i ograničavanjem cene prirodnog gasa za proizvođače električne energije. Ovo poslednje je dovelo do nižih cena električne energije nego u mnogim drugim zemljama EU. Predviđa se da će ove mere podrške koštati špansku vladu preko 35 milijardi evra, što je ekvivalentno skoro 3 posto španskog BDP-a. Ipak, potrošači će i dalje osećati teret viših troškova života.

Nemačka: Za 735 evra veći račun prosečnog domaćinstva

Rastuća inflacija je takođe pravi izazov u Nemačkoj, najvećoj evropskoj ekonomiji, prvenstveno zbog visokih cena gasa.

"Procenjujemo da povećanje cena energije trenutno pogoršava stanje prosečnog nemačkog domaćinstva za 735 eura u 2022. u odnosu na 2020. godinu, uglavnom zbog viših cena gasa", navodi Cambridge Econometrics.

Nemačka vlada uvela je niz mera podrške kako bi pomogla domaćinstvima, preduzećima i industriji da plate račune za energiju, uključujući ograničenja cena za koje se očekuje da će stupiti na snagu u martu sledeće godine.

Štaviše, račune za energiju domaćinstava za decembar ove godine plaćaće država. Prema izveštaju, ove intervencije će ublažiti uticaj viših cena "do neke mere", ali se predviđa da će mjere pomoći koštati vladu skoro 5 % BDP-a.

Efekat fosilnog goriva

Osim gasa, više cene uglja takođe su potaknule inflaciju u nekim zemljama.

U Poljskoj, koja je u velikoj meri zavisna od uglja za proizvodnju električne energije, fosilna goriva činila su otprilike 40 posto ukupne međugodišnje stope inflacije u junu 2022., koja je iznosila preko 14 posto, saopštila je konsultantska kuća.

Cena uglja za domaćinstvo, koji se naširoko koristi za grejanje poljskih domova, porasla je za 157 posto između avgusta 2021. i avgusta 2022. godine.

"Ovo je rezultat strogo regulisanih maloprodajnih cena u Poljskoj, gde regulatori fiksiraju cene za godinu dana unapred", navodi se u izveštaju. Ipak, analitičari procenjuju da povećanje cena energije trenutno pogoršava budžet prosečnog poljskog domaćinstva za 914 eura u 2022. godini u odnosu na 2020. godinu, dok domaćinstva s najnižim primanjima sada troše oko 34 posto više na energiju nego 2020. godine.

U međuvremenu, poljska vlada je potrošila blizu 10 milijardi dolara na ograničavanje cena uglja, zamrzavanje cena električne energije do kraja 2023. godine, kao i na usmeravanje subvencija i gotovinskih transfera domaćinstvima.

Elektrifikacija grejanja i transporta, kao i široko rasprostranjeno korišćenje obnovljivih izvora, dugoročno bi mogli sniziti cene energije i ograničiti potrebu za skupom vladinom intervencijom u EU kada cene fosilnih goriva porastu, smatra Cambridge Econometrics.

ACER nalazi napredak u kratkoročnoj integraciji tržišta električne energije, ali likvidnost tržišta ostaje skromna

LJUBLJANA - Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) objavila je u petak izveštaj o napretku integracije evropskog veleprodajnog tržišta električne energije, kao deo svog Izveštaja o praćenju tržišta za 2021. godinu (MMR), koji predstavlja glavne rezultate praćenja evropskih tržišta električne energije i gasa i preporučuje dalje radnje za podsticanje njihove integracije.

Koji su glavni naglasci?

Glavni trendovi integracije veleprodajnog tržišta električne energije identifikovani u 2021. godini:

- Umereno povećanje nivoa kapaciteta između zona gde se primenjuju izračuni Neto prenosnog kapaciteta, u skladu sa ACER-ovim izveštajem o praćenju od 70%;
- Napredak u integraciji tržišta EU za dan unapred, unutar dana (instrumentalno za veliku integraciju obnovljivih izvora energije) i posebno balansirajućih tržišta;
- Postignuta je evropska platforma za upravljanje procesom netiranja debalansa (24. juna 2021.). Platforma koordinira 'netiranje neravnoteže', proces koji optimizuje korišćenje rezervi za obnavljanje frekvencije među operatorima prenosnog sistema (TSO);
- Iako se likvidnost terminskog tržišta generalno smanjila u 2021., likvidnost je ostala stabilna na tržištima dan unapred, a nastavila da se povećava na tržištima unutar dana. Sve u svemu, unutardnevna likvidnost stalno raste od 2019. godine; i

- TSO-vi moraju staviti na raspolaganje dodatnih 40% međuzonskog kapaciteta na elektroenergetskim interkonektorima kako bi ispunili minimalni cilj od 70%.

U 2022. godini, za razliku od prethodnih godina, ACER ne objavljuje jedan izveštaj koji obuhvata sve praćene aspekte veleprodajnih tržišta električne energije, već niz kratkih pregleda tog tržišta u 2021.

Izveštaj o napretku integracije evropskog veleprodajnog tržišta električne energije je treći od njih. dolazi posle ACER-ovog pregleda ključnih kretanja na evropskim veleprodajnim tržištima električne energije u 2021. (februar 2022.) i izveštaja o sigurnosti snabdevanja (oktobar 2022.). Osim toga, ACER je objavio svoju konačnu procenu dizajna veleprodajnog tržišta električne energije u EU u aprilu 2022.

Reforma Ugovora o energetskej povelji pretrpela neuspeh u EU

BRISEL - Pokušaj Evropske unije da modernizuje mnogo kritikovani sporazum koji nadgleda prekograničnu saradnju u energetske sektoru kao da se raspao u utorak, 22. novembra, kada su se nacije, uključujući Francusku, Nemačku, Holandiju i Španiju, uzdržale od važnog glasanja. Prema evropskoj televizijskoj mreži Euronews, uzdržani su ne samo osujetili trenutni pokušaj EU da ažurira Ugovor o energetskej povelji, već su možda i označili njegov kraj, jer su Austrija, Belgija, Francuska, Nemačka, Luksemburg, Holandija, Poljska, Slovenija, i Španija navodno signalizirale da ili razmišljaju o napuštanju, ili su odlučile da napuste granice kontroverznog zakona.

Ugovor se trenutno primenjuje na sve zemlje EU, kao i na Švajcarsku i Ujedinjeno Kraljevstvo.

"Čak i kada bismo modernizovali

sporazum, teško je reći koliko bi to trajalo", rekao je diplomata za emiter pod uslovom da ostane anonimn.

Euronews je naveo da se sporazum, koji je potpisan 1994. godine i koji ima 53 potpisnika, smatra jednim od najspornijih investicionih sporazuma u svetu.

Zemlje koje su bile suzdržane od glasanja o tome da li da počnu modernizaciju sporazuma rekly su da su to učinile jer su se plašile da će ih zakon sprečiti da unesu promene koje su im potrebne kako bi ispunile svoje obaveze za smanjenje emisija i borbu protiv globalnog zagrevanja.

Ugovor je bio kontroverzan među zemljama članicama EU jer omogućava investitorima i kompanijama da tuže vlade i traže kompenzaciju, ako ih vladina politika dovede do gubitka novca. Ekolozi su rekly da ova odredba štiti kompanije sa fosilnim gorivima u vreme kada bi trebalo da budu ukinute kao deo borbe protiv klimatskih promena.

Prema novinskoj agenciji PA Media, ekolozi su takođe pozvali Veliku Britaniju da okrene leđa sporazumu.

Evropskoj komisiji bila je potrebna podrška svih 27 zemalja članica bloka pre nego što je mogla nastaviti sa svojim planovima za ažuriranje sporazuma.

Portparol komisije rekao je novinarima: "O narednim koracima moraćemo da razgovaramo sa državama članicama, ali u ovoj fazi nećemo spekulirati šta će se dogoditi."

Britanski regulator ima za cilj da zaštiti kupce i ojača dobavljače

LONDON - Britanski energetske regulator Ofgem predložio je reforme dizajnirane da zaštite potrošače i osiguraju da su dobavljači energije otporni na tržišne šokove.

Dolazi nekoliko dana nakon što je regulator pozvao 17 britanskih snabdevača energije da poboljšaju način na kojim se bave ranjivim kupcima, a nadzorni organ je identifikovao "ozbiljne slabosti" u pet kompanija.

Niz snabdevača energije propao je od početka prošle godine nakon što nisu mogli da se izbore sa rastućim cenama energije.

Gotovo 30 dobavljača energije propalo je od početka energetske krize. Procenjuje se da će samo kolaps Bulba, daleko najvećeg među njima, koštati poreske obveznike 6,5 milijardi funti, dok će preostali kvarovi potrošače koštati oko 2,7 milijardi funti.

Mnogi od propusta su bili zbog slabih bilansa dobavljača, nastali kada je veleprodajna cena gasa počela naglo da raste, piše londonski dnevnik *The Guardian*.

Regulator je 25. novembra saopštio da novi predlozi uključuju uvođenje kapitalnih zahteva kako bi se osiguralo da snabdevača imaju dovoljno gotovine da se nose sa budućim energetske šokovima.

Rečeno je da će zahtevati od snabdevača da odvoje novac koji im je potreban za kupovinu obnovljive energije i da pomnije nadgledaju korišćenje kreditnih bilansa kupaca kako bi se sprečile zloupotrebe od strane firmi.

Međutim, regulator za britansko tržište energije je rekao da će samo "pomno" pratiti korišćenje kreditnih salda. Neke energetske kompanije, uključujući Sentriku (Centrica), vlasnika Britiš Gasa (British Gas), tvrdile su da bi krediti kupaca trebalo da budu ograničeni kako bi se snabdevači sprečili da koriste novac potrošača u druge korporativne svrhe. Suparnici, uključujući Oktopus (Octopus), predložili su jeftinije opcije. Ofgem je rekao da traži povratne informacije o planovima i da se nada da će reforme objaviti na proleće.

Izvršni direktor Ofgema Džonatan Brerli (Jonathan Brearley) rekao je da će „ovi predlozi pružiti zaštitu, kontrolu i ravnotežu za potrošače, dobavljače i celi sektor kako bi se stvorilo stabilnije tržište.“

Nemačka planira porez od 33% na kompanije za gas, uglj i naftu

BERLIN - Nemačka vlada planira da uvede poseban namet kako bi preuzela 33 posto od ekstra profita kompanija za naftu, uglj i prirodni gas, što bi moglo u budžet prebaciti prihod od milijardu do 3 milijarde evra, naveli su iz ministarstva finansija te zemlje.

Namet, nazvan "Doprinos energetske krizi EU", pogodilo bi nizak dvocifreni broj kompanija, ciljajući na dobit iz ove i naredne godine, a bio bi implementiran do kraja ove godine, prenosi *Reuters*.

Nemačka je vodila pregovore o naplati na nivou EU i ispitala je nekoliko načina za primenu poreza, rekli su izvori i dodali da odabrani instrument ima najmanje pravnih rizika.

Nemački ministar finansija Kristijan Linder rekao je da je Nemačka obavezna da primeni namet, ali je jasno stavio do znanja da je to pravno teško.

"Ovaj zahtev iz evropskog zakona vodi nas na tanak led u nemačkom poreskom zakonu, ali se mora implementirati", rekao je Linder na jednom skupu.

Porez bi se mogao pravno osporiti kao kršenje opšteg principa jednakosti neopravdanim i nejednakim tretmanom kompanija, smatraju stručnjaci za poresko pravo.

Planirani porez za sektor nafte i gasa razlikuje se od drugog koji je Nemačka objavila prošle nedelje, a koji će se primenjivati na neočekivane prihode od električne energije od 1. septembra i trajati najmanje do juna sledeće godine.

Novi porez bi pogodio kompanije za naftu, uglj i gas i rafinerije čiji profit za ovu i narednu godinu premašuje za 20 posto ili više njihov prosjek od 2018. do prošle godine, pokazuje nacrt dokumenta ministarstva.

Nemački lobiji za tradicionalnu i obnovljivu energiju kritikovali su oba nameta kao previše birokratske i teško izvodljive. Rekli su da bi vlada trebalo da primenjuje porez na dobit, a ne na prihod, jer su i troškovi za kompanije porasli sa skokom cena gasa.

Finansijska portparolka Nemačke Alijanse 90/Zelenih Katarina Bek rekla je da bi planirani namet verovatno mogao biti izigran u velikim razmerima u kompanijama koje prenose profit u inostranstvo, ograničavajući svoje prihode.

Porez na neočekivani prihod od gasa i nafte trebalo bi da iznosi 60 do 80 posto, kako bi otprilike odgovarao porezu na električnu energiju od 90 posto, dodala je Bek.

EU dogovorila isključenje ruskog gasa iz zajedničke kupovine

BRISEL - Ministri energetike Evropske unije dogovorili su se na neformalnom sastanku 25. novembra da isključe ruski gas iz zajedničke nabavke tog energenta, objavila je Evropska komisija.

"Nova pravila omogućiće državama članicama i energetske firmama da zajedno kupuju gas na globalnim tržištima", navodi se u dokumentu, prenosi **TASS**.

Međutim, pojam ruski gas nije jasno definisan i još uvek nije poznato hoće li se takvim smatrati prirodni gas proizveden u Rusiji i kupljen uz pomoć posrednika ili lanca posrednika.

"Zemlje članice su se dogovorile da gasne firme i firme koje koriste gas u zemljama EU i Energetske zajednice dostave svoje potrebe za uvoz gasa. EU će angažovati pružaoca usluga koji će izračunati agregatnu potražnju i tražiti ponude na globalnim tržištima kako bi se zadovoljila ukupna potražnja", stoji u saopštenju.

Ovaj dogovor tek treba da bude zvanično usvojen tokom zakazanog sastanka Saveta za energiju EU planiranog za decembar.

Evropska unija će u tom slučaju obavezati gasne firme da određenu količinu prirodnog gasa ne kupuju direktno na tržištu, već uz posredovanje Evropske komisije.

EU nije uspela da se dogovori o granicama cena gasa

BRISEL - Planovi za uvođenje ograničenja cena prirodnog gasa zapali su u ćorsokak nakon što ministri energetike EU u četvrtak nisu postigli dogovor zadržavajući duboke podele.

Češki ministar industrije Jozef Sikela (foto) je,

međutim, rekao da su ministri uspeli da se dogovore oko drugih "važnih mera", uključujući

zajedničku kupovinu gasa, solidarnost u snabdevanju u trenucima potrebe i ubrzanje procesa autorizacije za obnovljive izvore energije, prenose agencije. Sikela je takođe otkrio da će se ministri ponovo sastati u decembru kako bi pokušali razrešiti svoje razlike.

Ranije ove nedelje, predložila uspostavu korektivnog tržišnog mehanizma, koji bi se aktivirao kada cena na holandskoj berzi gasa (TTF) bude dve nedelje iznad 275 evra po megavat satu i 58 evra viša od referentne cene LNG-a 10 uzastopnih dana tokom dve nedelje. Privremeni mehanizam, koji bi bio uspostavljen 1. januara 2023. i ograničen na godinu dana, ima za cilj da ograniči cene ugovora za isporuku za sledeći mesec, na TTF-u koji služi kao referenca za većinu transakcija u EU.

Prema ideji Komisije, korektivni mehanizam aktivirao bi se samo u slučaju prekomernog povećanja cena, koje nije uslovljeno tržišnim razlozima. ”.

Dogovor o gornjoj granici cene gasa se ne nazire bliže nego što je to bilo na početku pregovora kada je to tražilo 15 članica EU, prenose vodeće svetske medijske kuće.

Neslaganje oko ograničenja cene gasa ugrožava plan EU za energetska krizu

BRISEL – „Evropska komisija je prošle nederlje iznela predlog za gornju granicu. Iz određene perspektive, bilo bi bolje da nije“, konstatuje **Oilprice.com**.

Reakcija je bila trenutna i stigla je sa svih strana. Trgovci i berze rekli su da bi taj predlog mogao naneti ozbiljnu i nepovratnu štetu energetskim tržištima EU zbog svog fokusa samo na fjučerse u prvim mesecima. Preterano visoka marža na OTC tržištu, gde bi trgovci bili primorani da posluju pod ograničenjem, bila je jedna velika briga. Dodatni troškovi za berze bili su drugi.

Političari iz nekoliko članica EU takođe su ocenili ograničenje previsokim, a posmatrači primećuju da čak i kada su cene gasa u Evropi ove godine bile najviše, na preko 300 evra po MWh, one nikada nisu ostale na 275 evra po MWh pune dve nedelje. Nivo koji Komisija predlaže, dakle, smatra se nerealno visokim da bi se granica učinila efektivnom.

Španska ministarka energetike Teresa Ribera rekla je za **Financial Times** da će "zemlje biti ubijene" ako moraju toliko dugo da izdrže cene gasa, dok je njena poljska koleginica Ana Moskva nazvala predlog Komisije "nekakvom šalom", prenosi **CNBC**.

Ministri energetike EU ponovo se sastaju 13. decembra kako bi pokušali postići neki oblik sporazuma o ograničenju i drugim merama. Sudeći po najnovijim znacima, ovo će biti daleko od lakog posla.

U međuvremenu, članice EU već moraju razmišljati o narednoj zimi. Za sada je snabdevanje gasom obezbeđeno zahvaljujući stabilnim ruskim tokovima tokom prve polovine godine, rekordnom uvozu LNG-a iz SAD-a i sezoni punjenja skladišta koja je duža nego inače. Sledeće godine će, međutim, protok ruske nafte biti mnogo slabiji nego ove godine, a nema dodatnih zaliha američkog LNG-a koje bi mogle popuniti prazninu.

Moglo bi se reći da bi ministri energetike EU trebalo da se fokusiraju na to umesto na gornju granicu cena koju Komisija očigledno ne želi da sprovede, a ne žele ni članice poput Nemačke, Danske i Holandije. Ipak, problem sa gasom je mnogo hitniji za većinu vlada u Evropi, otuda i njegovo mesto u centru pažnje.

Problem će verovatno ostati u centru pažnje u vidljivoj budućnosti, šta god, odnosno ako bilo šta ministri energetike EU uspeju da se dogovore u decembru, piše *Oilprice.com* i konstatuje: "Kako vreme postaje sve hladnije u celoj Evropi, od vitalnog je značaja za političare da se vidi da rade nešto po pitanju cena energije. Ljudi se već ljute na račune za struju."

Teško do dogovora i o gornjoj ceni ruske nafte

NJUJORK - Očekivalo se da će diplomate iz Evropske unije na sastanku 24. novembra uspeti da se dogovore oko konačnih detalja politike koja će pomoći u ograničavanju prihoda Rusije od nafte, nakon neuspeha dan ranije u akciji koju su predvodile Sjedinjene Države i saveznici Ukrajine da obuzdaju priliv gotovine finansiranje ruske invazije na Ukrajinu.

Dogovor mora biti konkretizovan da bi EU embargo na uvoz ruske nafte krene 5. decembra, piše *New York Times*. Dakle, kako bi dodatno ograničila finansijsku dobit Rusije, grupa želi da ograniči koliko kupci izvan regiona plaćaju za rusku naftu. Ta nafta bi se mogla prodavati samo izvan Evrope i morala bi biti ispod dogovorene cene.

Od EU ambasadora je zatraženo da odrede cenu od 65 do 70 dolara po barelu, što je, prema evidenciji Refinitiva, čak nešto iznad cene po kojoj se ruski Ural trenutno trguje na severozapadnom tržištu Evrope.

U poslednje tri godine, referent za cenu ruske nafte trgovao se od 60 do 100 dolara po barelu u poslednje tri godine, dok se u poslednja tri meseca cena kretala od 65 do 75 dolara po barelu.

Članice G7 Francuska, Nemačka i Italija zalagale su se u korist predstavljenog raspona cena i mekših mehanizama sprovođenja, zagovarajući stajalište SAD-a da su oni neophodni da bi se sprečilo smanjenje ponude.

Neki od EU diplomata, kako od učesnika sastanka saznaje NYT, posebno iz Poljske i drugih nepokolebljivih ukrajinskih saveznika, rekli su da je raspon cena koji je predložila G7 previsok i da bi gornju granicu trebalo postaviti mnogo niže kako bi se naštetilo ruskim prihodima.

Grčka, Kipar i Malta, koji imaju ozbiljne interese u politici zbog svoje velike pomorske industrije, zatražili su još veći limit, što bi stavilo cenu čak iznad trenutnih nivoa trgovanja.

Rusija sprema uredbu o zabrani prodaje nafte sledbenicima odluke o ograničenju cena

LONDON - Kremlj izrađuje nacrt predsedničke uredbu kojom će zabraniti ruskim kompanijama i trgovcima koji kupuju rusku naftu da je prodaju svima koji sudeluju u ograničenju njene cene, tvrdi za agenciju **Bloomberg** „upućena osoba“.

Uredbom će biti zabranjeno poslovanje i sa kompanijama i sa zemljama koje se pridružuju mehanizmu za ograničavanje cena, rekao je on, ne dajući tačnu definiciju kako će biti definisano učešće u takvom mehanizmu.

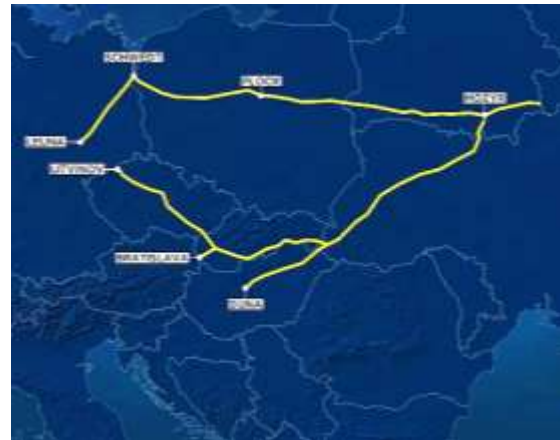
To bi u suštini zabranilo svako upućivanje na gornju granicu cena u ugovorima za rusku sirovu naftu ili derivate i zabranilo utovar namenjen svim zemljama koje usvoje ograničenja, prema rečima osobe, koja traži da se ne imenuje jer stvar još nije javna.

Poljska traži posebne carine za zemlje koje uvoze rusku naftu preko Družbe

VARŠAVA - Poljska lobira u Briselu, ali i u Berlinu za zabranu uvoza ruske nafte i iz naftovoda i za kaznene carine na rusku naftu koja stiže s juga preko Turske, ne samo iz političkih i sigurnosnih razloga, već zato što zbog izuzeća od ovih sankcija odobrenih državama bez izlaza na more poljski PKN Orlen

gubi konkurentnu prednost u odnosu na mađarskog rivala, kompaniju MOL, piše agencija **Bloomberg**.

Poljska vlada je svesna da je Nemačka ta koja ima ključnu ulogu u postizanju dogovora o zatvaranju slavine na severnoj strani naftovoda Družba (foto dole).

Severni naftovod je ranije bio sposoban za transport 720.000 barela sirove nafte dnevno, od čega je većina išla u Poljsku i Nemačku.

Mevđutim, bez održivih alternativa iz drugih izvora, vodeći poljski prerađivač PKN Orlen gubi bitku za tržište sa MOL-om, pa poljsko ministarstvo klime lobira u Briselu i Berlinu za, kako kaže, „mehanizam jednakih uslova“ za rusku naftu.

To znači da će čak i oni koji su imali koristi od EU i jeftino dobijali naftu iz Rusije preko severnih ili južnih ruta biti podvrgnuti posebnim EU carinama do nivoa cena saudijske, ili norveške nafte na koje Poljska trenutno prelazi. Drugim rečima, i za MOL će nabavna cena nafte biti povećana.

Kako ističe **Bloomberg**, sankcije za naftu iz naftovoda zahtevale bi jednoglasnost EU, čemu bi se Mađarska gotovo sigurno usprotivila, ali bi odluke o carinama zahtevale ograničenu većinu nacionalnih vlada. Potrebna je samo podrška.

Nemačka ne blokira energetska rešenje EU, ali je 'skeptična', kaže ministar

BERLIN - Nemačka ne stoji na putu rešenja Evropske unije za energetska krizu, rekao je ministar ekonomije Robert Habeck (Habeck) kao odgovor na kritike o stavu njegove zemlje prema planovima za ograničenje cene gasa.

"Mi ništa ne blokiramo", rekao je on (foto) u intervjuu za za dnevni list *Handelsblatt*. "Ali, skeptičan sam kada je u pitanju fiksna cena prirodnog gasa na tržištu, jer bi ona bila ili previsoka ili preniska", dodao je.

Države članice već su se dogovorile o "fleksibilnom, dinamičnom i pametnom ograničenju u vremenima prevelikog profita" u Pragu, dodao je on.

U utorak je izvršna vlast Evropske unije predložila gornju granicu cijene gasa za blok na 275 eura po megavat satu za derivate za mesec unapred na holandskoj berzi koja služi kao merilo u Evropi.

Ideja o takvoj kapi mesecima je delila zemlje EU, s malim, ali moćnim taborom zemalja članica, na čelu s Nemačkom, koji se protive intervenciji.

Diplomate su rekli da predloženi nivo verovatno neće biti popularan kada ministri energetike 27 članica bloka budu raspravljali o njemu u četvrtak.

Može li Turska postati gasno čvorište za Evropu?

ANKARA -- Turska pokušava da maksimalno iskoristi svoju dobru geografsku lokaciju kako bi postala energetska čvorište između Rusije i evropskog tržišta, ali stručnjaci kažu da je ovo neravan put ispunjen izazovima, piše *Sinhua*.

Turska je dom sedam međunarodnih gasovoda od istoka prema zapadu i četiri kopnena terminala za LNG (utečnjani prirodni gas) i plutajuća skladišta, sve u zapadnom delu zemlje. Kerim Has, moskovski analitičar, kaže za kinesku agenciju da je gasovod Turski tok najbolja opcija.

"Trenutno se ne koristi u punom kapacitetu i mogao bi Evropi obezbediti nešto preko potrebnog gasa", objasnio je on.

Plavi tok, još jedan veliki trans-cromorski gasovod koji ima kapacitet da prenosi 16 milijardi kubnih metara (bcm) gasa godišnje iz Rusije u Tursku, takođe bi mogao biti deo infrastrukture koja bi Tursku na kraju mogla učiniti čvorištem, napominje Has.

Prema rečima Hasa, Turski tok bi mogao biti proširen i sa dve nove cevi ukupnog kapaciteta od 31 bcm za snabdevanje evropskih potrošača prolazeći kroz zemlje jugoistočne Evrope, ali će za to biti potrebno vreme i novac.

Tajming je više problem nego investicija, smatra nezavisni energetska analitičar i konsultant Ali Arif Akturk, koji je procenio cenu izgradnje dva dodatna cevovoda za Turski tok tokom dve godine na 10 milijardi američkih dolara.

Ipak, Erdoganova administracija će izraditi mapu puta za pretvaranje zemlje u gasno čvorište do kraja ove godine, rekao je turski ministar energetike i prirodnih resursa Fatih Donmez u intervjuu za TV kanal TRT Haber početkom ovog meseca.

Komisija postavlja putanje za punjenje skladišta gasa 2023. godine

BRISEL – Evropska Komisija je 24. novembra postavila međuciljeve punjenja skladišta prirodnog gasa koje bi države članice trebalo da ispune sledeće godine kako bi dostigle cilj od 90% skladištenja gasa do 1. novembra 2023.

Predviđeno Uredbom o skladištenju prirodnog gasa, dogovorenom u junu 2022., današnja uredba definiše srednje ciljeve za 1. februar, maj, juli i septembar 2023. za one države članice koje imaju podzemno skladište na svojoj teritoriji i povezano sa svojim tržišnim područjem, prenosi portal ec.europa.eu.

Bugarski ministar: Nema smisla trenutno zatvarati naše TE na uglj

SOFIJA - "S finansijske tačke gledišta, nema smisla trenutno zatvarati naše elektrane na uglj. U EK je postavljeno da Bugarska mora da smanji za 40% štetne emisije koje dolaze iz energetskog sektora do 2026. godine. Nije napisano kako bi to trebalo da se desi – da li zatvaranjem datog kapaciteta ili sezonskim radom termoelektrana na uglj", rekao je 26. novembra potpredsednik Vlade Bugarske Atanas Pekanov na **Novoj TV**.

U sadašnjoj situaciji, mnoge obaveze koje su se ranije imale smisla sada više nemaju. Elektrane na uglj trenutno donose velike profite državi. "Finansijski, nema velikog razloga da se zatvaraju", smatra Pekanov.

"U najvažnijoj smo fazi – implementaciji Nacionalnog plana oporavka. Državi je trebalo dosta vremena da to programira i finalizuje. Do kraja godine Bugarska će dobiti sredstva u okviru prve tranše – 2,7 milijardi leva. Oni će doći nakon što naša zemlja ispuni 22 uslova koja su bila neophodna. Oni će se koristiti za finansiranje projekata koji su već započeti", precizirao je potpredsednik Vlade.

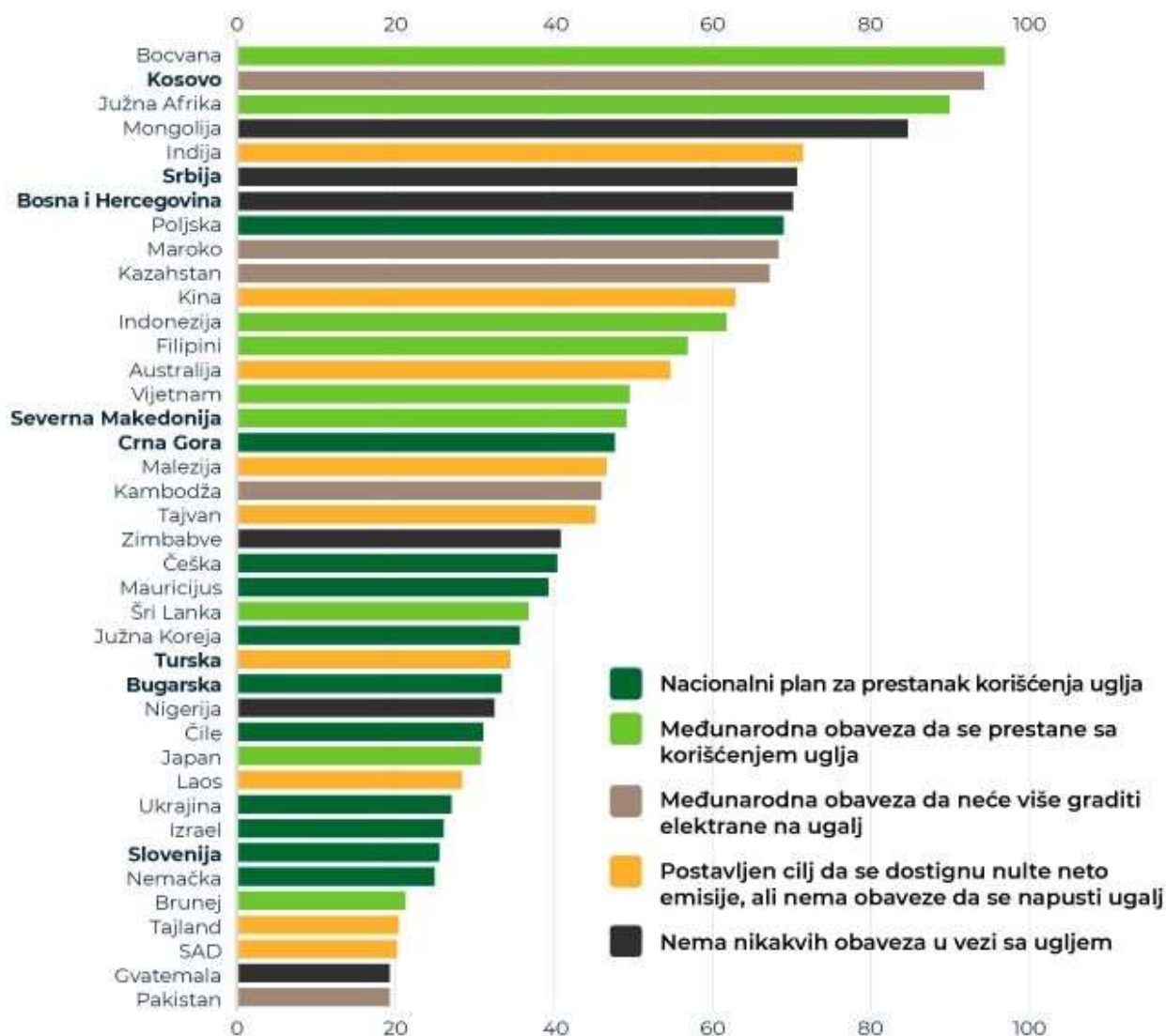
Prema njegovim rečima, druga isplata biće najteža i ključna faza plana, jer uključuje najviše mera.

"Sledeća uplata će biti oko 1,4 milijarde eura. To je novac koji bi trebalo da očekujemo iduće godine. Moramo da uradimo svoj posao da bismo mogli da ga potražimo", rekao je Pekanov.

Udeo uglja (%) u proizvodnji električne energije i politika u vezi sa ugljem

(zemlje Jugoistočne Evrope)

source: IEA, and FT

Preneto sa portala Balkan Green Energy News

IENE: Prosečna cena el. energije u oktobru 2022. na SPOT tržištu

